

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SOSYO-KÜLTÜREL ÖZELLİKLERİ İLE GELECEK BEKLENTİSİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Doç. Dr. Necla TEKTAŞ

Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi

Dr. Öğr. Üye. Gültekin BASMACI

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Prof. Dr. Mehmet TEKTAŞ

Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi

ÖZET: Üniversitede öğrenim görülen yıllar insanın yaşantısında çok önemli yere sahip olduğu dönemlerdendir. Bu dönemde çok farklı sosyo-ekonomik ve kültürel ortamdaki gelen öğrenciler birbirlerini olumlu veya olumsuz etkileyerek çeşitli uyum problemleri yaşamaktadırlar. Bu bağlamda; eğitim ve öğretimin yanı sıra uyum problemlerine çözüm getirme ve öğrencileri hayata hazırlamada üniversitelere büyük görev düşmektedir. Bu nedenle üniversitelerin öğrencilerin sosyo-kültürel durumlarını ve öğrencilerinin profilini bilme ve bu yönde projeler geliştirebilmeleri için yapılan çalışmalar önem kazanmaktadır. Yeni kurulan üniversitelerden olan ve hızla gelişen ve büyüyen Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi ve Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi için yapılan bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin sosyo-kültürel durumlarını belirlemek ve öğrencilerinin gelecek ile ilgili beklentilerini ve hayata bakış açıları incelemektir. Araştırma, 2018-2019 eğitim yılı bahar döneminde Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi merkez yerleşkesinde İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Anket formunda sosyo-kültürel durumlarını, geleceğe ait düşünceleri belirlemeye ait sorular yer almaktadır. Araştırmanın istatistik analizinde frekans analizi, bağımsız t-testi ve Kruskal-Wallis-H testi yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin sosyo-kültürel özellikleri ve öğrenci profili elde edilerek yorumlar yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kariyer, öğrenci profili, üniversite öğrencisi

Socio-Cultural Characteristics of University Students Investigate of the Relationship Between the Expectation of the Future

ABSTRACT: The years of university education are one of the most important periods in human life. In this period, students coming from different

socio-economic and cultural environments experience various adaptation problems by affecting each other positively or negatively. In this context; In addition to education and training, universities have a major role in bringing solutions to adaptation problems and preparing students for life. For this reason, the studies carried out in order to know the socio-cultural status of the students and the profile of the students and develop projects in this direction gain importance. The aim of this study was to determine the socio-cultural status of university students and to examine their students' expectations and perspectives on the future. The research was carried out with the students of the Faculty of Economics and Administrative Sciences in the central campus of Bandırma Onyedi Eylül University in the spring term of 2018-2019 academic year. Questionnaire was used as data collection tool. The questionnaire includes questions to determine their socio-cultural status and their thoughts about the future. Frequency analysis, independent t-test and Kruskal-Wallis-H test were used in the statistical analysis of the study. As a result of the research, socio-cultural characteristics and student profile of the students were obtained and comments were made.

Key words: Career, student profile, undergraduate

1.GİRİŞ

Üniversitede öğrenim görülen yıllar insanın yaşantısında çok önemli yere sahip olduğu dönemlerdendir. Bu dönemde çok farklı sosyo-ekonomik ve kültürel ortamdaki gelen öğrenciler birbirlerini olumlu veya olumsuz etkileyerek çeşitli uyum problemleri yaşamaktadırlar. Bu bağlamda; eğitim ve öğretimin yanı sıra uyum problemlerine çözüm getirme ve öğrencileri hayata hazırlamada üniversitelere büyük görev düşmektedir. Bu nedenle üniversitelerin öğrencilerin sosyo-kültürel durumlarını ve öğrencilerinin profilini bilme ve bu yönde projeler geliştirebilmeleri için yapılan çalışmalar önem kazanmaktadır. Bu çalışmada üniversitede öğrenim gören öğrencilerin sosyo-kültürel özellikleri yani öğrenci profilleri belirlenmeye çalışılmıştır.

2.SOSYAL YAPI

Sosyologlar, sosyal yapıyı; "bir toplumun parçaları ve bu parçalar arasındaki, düzenli ve şekillenmiş ilişkiler örgüsü" (Sezal, 1992), "bir değerler ve kurumlar bütününe meydana getirdiği, gelişme özelliği gösteren, kişileri ortak noktalarda birleştiren bir sosyal yaşama biçimi" (Tural, 1994) ya da "ait olduğu toplumun kültürel öğeleriyle biçimlenen ve her toplumsal öğede yansımaları bulan bir doku" (Turan, 1990) olarak tanımlamaktadırlar.

Kişinin tutum ve davranışlarını sosyo kültürel yapı etkilemektedir. Eğitim, sosyal sınıflar, danışma grupları, yüz yüze gruplar ve aile vb.... tarafından kişinin özellikleri etkilenmektedir. Sosyal yapıyı; nüfusun özellikleri, yerleşme yerinin özellikleri, fiziki çevrenin özellikleri, kültürel yapının değerleri, inançlar meydana getirmektedir.

Çakır sosyal yapının iki farklı yönü olduğu belirtir. Bunlar;

a) Kültürel Yapı: Toplumun sosyal ilişkiler ağı dediğimiz sosyal statüler, roller ve değer yargılarından oluşan yapısı,

b) Fiziksel Yapı: Toplumun şekil ve çevresi olarak belirtilen dış görünüşünü oluşturan nüfusun yerleşim tarzı, fiziksel yapısını oluşturmaktadır. İçerisinde grupların, kurumların yer aldığı, sosyal ilişkilerin, sosyal olayların meydana geldiği, nüfus ve yerleşim tarzının şekillendirdiği, toplumun şekil ve çerçevesi ile ilgili dış görünüşe sahip olan sosyal yapı; toplumdan topluma, yöreden yöreye, tarihi, coğrafi, ekonomik yapı ve eğitim durumuna bağlı olarak farklılıklar göstermektedir. Bu farklılıklar, kentsel mekana da yansımakta ve farklı mekansal oluşumlara neden olmaktadır. Kentsel mekanın kullanıcıları da bu özelliklerine bağlı olarak farklı konut alanlarını seçmeyi tercih etmektedirler (Çakır, 2006).

Karşılaştırmanın yapılabilmesi kavramların tanımlanabilmesiyle yapılabilir. Toplum bilimciler, sosyal yapının unsurlarını tanımladıklarında, bir toplumu diğer bir toplumla karşılaştırılabilirler. Örneğin; her toplumun aile yapısı, çocukların eğitimi, toplumsal düzeni sağlayan kurumların yapısı birbirinden farklıdır. Bu yapılar ait oldukları toplum içinde, kendi aralarında anlamlı ve uyumlu bütünler haline geldikçe görevlerini uyumlu bütünler haline geldikçe görevlerini sürdürürler(Eroğlu,1996).

3.KÜLTÜR

Kültür, bir grup insanın, dil, gelenek ve görenekle, değerler ve tavırlarla sonraki nesillere aktardığı yaşam biçimidir. Kültür, bireylerin davranışlarını, hedeflerini, düşüncelerini ve duygularını biçimlendirir (Mc Goldrick'ten akt. Sertelin, 2003). Kültür sözcüğünün sosyolojik anlamı, bir toplumun tüm yaşam biçiminin ifadesidir. Kültür, bir grup insanın, dil, gelenek ve görenekle, değerler ve tavırlarla sonraki nesillere aktardığı yaşam biçimidir. Kültür, bireylerin davranışlarını, hedeflerini, düşüncelerini ve duygularını biçimlendirir (Mc Goldrick'ten akt. Sertelin, 2003). Kültür sözcüğünün sosyolojik anlamı, bir toplumun tüm yaşam biçiminin ifadesidir.

4.YÖNTEM

Bu çalışmanın amacı; üniversite öğrencilerinin bulundukları sosyo-kültürel yapı ile gelecek beklentileri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmanın anakütlesini; Bandırma Onyedli Eylül Üniversitesi ve Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi; her iki üniversiteden 2018-2019 öğretim yılı bahar döneminde üniversiteye kayıtlı olan öğrencilerinden oluşmaktadır.

Veriler kolayda örnekleme yöntemine göre ve anket tekniği ile toplanmıştır. Gönüllülük esasına göre anketi cevaplayan öğrencilerin anketleri analiz edilmiştir. Uygulanan anket literatür araştırması yapılarak araştırmacılar tarafından hazırlanmıştır. Öğrencilere ait demografik bilgiler ve gelecek beklentisini belirlemek üzere oluşturulan sorulardan oluşmaktadır.

5.BULGULAR

Ankete cevap veren öğrencilere ait demografik bilgiler tablo 1’de görülmektedir. Öğrencilerin %53,13 kadın, %46,87 erkek iken %68,39 örgün öğretime devam ediyor, %50,68’i 18-20 yaş aralığında, %72’si arkadaşlarla kiralık ev ve devlet yurdunda kalıyor, %48,5 yaşadıkları kentten memnun, % 64,58 bölümünden memnun, %52,59 500-1000 TL aylık ortalama harcıyor ve %38,42’si devlet kurumunda çalışmak istiyor.

Tablo 1: Öğrencilere Ait Demografik Bilgiler

N			N		
Cinsiyet			Öğrenim türü		
Erkek	172	46,87	1.öğretim	251	68,39
Kadın	195	53,13	2.öğretim	116	31,61
Yaş			Barınma durumu		
18-20	186	50,68	Ailemle Beraber	21	5,72
21-23	160	43,6	Arkadaşlarla Kiralık Ev	130	35,42
24-26	19	5,18	Devlet Yurdu	131	35,69
27 ve üstü	2	0,54	Özel Yurtlarda	85	23,16
Kentten memnuniyet			Bölümden Memnuniyet		

Evet	178	48,5	Evet	237	64,58
Hayır	95	25,89	Hayır	28	7,63
Kararsız	94	25,61	Kararsız	102	27,79
Aylık Ortalama Harcama Miktarı			Mezuniyet sonrası iş		
500 TL ve daha az	72	19,62	Akademik kariyer	75	20,44
500 TL -1000 TL	193	52,59	Devlet kurumunda	141	38,42
1001 TL- 1500 TL	74	20,16	Özel sektörde	91	24,80
1501 TL-2000 TL	19	5,18	Yurt dışında	33	8,99
2001 TL ve daha fazlası	9	2,45	Diğer	27	7,36

Öğrencilerin mezuniyet sonrası yapmak istedikleri iş devlet kurumunda çalışmak %38,42 ve yüksek lisans yapmak isteyen %62,9 dur. Öğrenim gördükleri üniversiteyi tercih nedenleri; %33'ü memleketime yakın, %11,7si eğitimci kadroları yeterli, %6,5 yaşadığım kentte cevabını vermişlerdir. Günlük gazete okuma ve haberleri takip eden %15,3 fakat %5,4 siyasetle %64,9 politikayla ilgilendiklerini söylemişlerdir. Ayrıca %32,4 kitap okumadığını belirtirken, %26,4 haftada bir kitap okumaktadır. %28,9 günde bir saatten daha az süre ders çalıştıklarını ve %49,6'sı sınav öncesi çalıştığını belirtmiştir. %66,4 ayda bir sinemaya gitmekte, %37,3 internette 3-4 saat kalmakta ve %23,4 düzenli spor yapmaktadır. %14,7 alkol, %37,3 sigara kullanmaktadır. %44,7 sosyal aktivite kulüplerine üyedir. Günümüzün en etkili silahı nedir? Sorusuna ise %35,4 para %13,9 bilgi, %10,9 eğitim, %9,3 sosyal statü ve %30,5 hepsi cevabını vermişlerdir.

Araştırmanın Hipotezleri

Hipotez 1: Öğrencilerin gazete okuma durumu ile gelecek beklentisi arasında anlamlı bir fark yoktur.

Tablo2: Ankete cevap veren öğrencilerin gazete okuma alışkanlıkları ile gelecek beklentileri puan ortalamaları arasındaki farka ilişkin t-testi

Gazete okuma	N	A.O.	S.S.	t-değeri	p
Evet	173	3,75	0,46	1,78	0,08
Hayır	194	3,67	0,43		

Tablo 2’de de görüldüğü gibi, evet cevabı veren öğrencilerin ortalaması 3,75 hayır diyenlerin ortalaması ise 3,67’dir. Ortalamalar arasındaki farkın anlamlılığına ilişkin bulunan t değeri $p>0,05$ olduğundan gazete okuma yönünden öğrencilerin puan ortalamaları istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Hipotez 2: Öğrencilerin politika ile ilgilenmeleri ile gelecek beklentisi arasında anlamlı bir fark yoktur.

Tablo3: Ankete cevap veren öğrencilerin politika ile ilgilenmeleri ile gelecek beklentileri puan ortalamaları arasındaki farka ilişkin t-testi

Politika İlgilenme	N	A.O.	S.S.	t-değeri	p
Evet	196	3,79	0,43	4,203	0,001
Hayır	171	3,60	0,45		

Politika ile ilgilenen öğrencilerin ortalaması 3,79 ve ilgilenmeyenlerin ortalaması 3,60’tır. Öğrencilerin politika ile ilgilenmeleri ile gelecek beklentileri arasındaki fark $p<0,001$ istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Hipotez 3: Öğrencilerin siyaset ile ilgilenmeleri ile gelecek beklentisi arasında anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 4: Ankete cevap veren öğrencilerin siyaset ile ilgilenmeleri ile gelecek beklentileri puan ortalamaları arasındaki farka ilişkin t-testi

Siyaset İlgilenme	N	A.O.	S.S.	t-değeri	p
Evet	206	3,78	0,42	4,008	0,001
Hayır	161	3,60	0,46		

Üniversiteye devam eden öğrencilerin siyaset ile ilgilenen öğrencilerin ortalaması 3,78 ve ilgilenmeyenlerin ortalaması 3,60’tır. Tablo 4’de öğrencilerin siyaseti ile ilgilenmeleri ile gelecek beklentileri arasındaki fark $p<0,001$ istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Hipotez 4: Öğrencilerin sosyal aktivite kulüplerine üye olmaları ile gelecek beklentisi arasında anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 5: Ankete cevap veren öğrencilerin sosyal aktivite kulüplerine üye olmaları ile gelecek beklentileri puan ortalamaları arasındaki farka ilişkin t-testi

Kulüp üyeliği	N	A.O.	S.S.	t-değeri	p
Evet	164	3,83	0,39	5,051	0,001
Hayır	203	3,60	0,47		

Tablo 5 öğrencilerin üniversitede bulunan kulüplere üye olmaları ile ilgili sonuçlara bakılırsa bu kulüplere üye olan ve faaliyetlere katılanların ortalaması 3,83, katılmayanların ortalaması 3,60 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin kulüplere üye olmaları ile gelecek beklentileri arasındaki fark $p < 0,001$ istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Hipotez 5: Öğrencilerin gelir seviyeleri ile gelecek beklentisi arasında anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 6: Ankete cevap veren öğrencilerin gelecek beklentilerinin gelir seviyelerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere yapılan Kruskal Wallis-H testi sonuçları

Gruplar	N	Sıra	Ki-kare	p
Düşük	265	181,3208		
Orta	74	191,3649	0,613	0,637
Yüksek	28	189,8929		

Tablodan anlaşılacağı gibi, gelecek beklentilerinin gelir seviyelerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis-H sonucunda gelir seviyelerinin sıralamalar ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır (Ki-kare= 0,613; sd= 2; $p > 0,05$).

5.Sonuç

Öğrencilerin sosyo-kültürel özellikleri ile gelecek beklentilerinin araştırıldığı çalışmada bu çalışmada; Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi ve Mehmet Akif Ersoy

Üniversitesi'nin İİBF öğrencilerinden örneklem oluşturulmuştur. Her iki üniversitenin konumu yakınlarında büyük şehir olması, her iki üniversitede nüfus ve öğrenci başarısı olarak birbirine benzer olması gibi pek çok ortak özellikleri olması nedeniyle seçilmiştir.

Öğrencilerin sosyo-kültür özellikleri incelendiğinde gazete ve kitap okuma alışkanlığının zayıf fakat dijital ortamda zaman geçirmeleri, sosyal aktivitelere fazla katılmadıkları görülmüştür. Gazete okuyan, siyaset ve politikayla ilgilenen, sosyal aktivite çalışmalarına katılan öğrencilerle diğerleri arasında önemli farklar bulunmuştur. Burada öğrencilerin gelir seviyeleri istatistiksel olarak fark göstermemiştir.

Öğrencilerin y kuşağı özellikleri taşıdıkları görülmüştür. Y kuşağı insanı kariyer konusunda herhangi bir alanda iş yapmak isteklisi değildir. Onlar daha çok kendilerini etkileyen ve hakikaten sevdikleri bir işle uğraşmak isterler. Yapmak istedikleri işin eğlenceli ve onlar tarafından sevilen bir uğraş olması gerekmektedir. Ancak geçimini sağlamak zorunda kaldığı durumlarda Y kuşağı insanı istemedikleri bir işi yapmak zorunda olabilirler, ancak bu tarz işler kendileri için kalıcı değildir zira onlar öncelikli olarak önemli bir kişilik, değerli bir insan ve mutlu olmak için yaşadıklarına inanmaktadırlar.

Hayattan beklentileri çok ama değiştirmek için çaba sarfetmedikleri görülmektedir. Daha az kitap okudukları, bireysel aktiviteleri sevmeleri, sosyalliklerinin az olması gibi özelliklerinden dolayı bu öğrencilerde görülmektedir. İş beklentileri yüksek her girdikleri işi yapabilecek öz güvene sahipler. Fakat işte yönetici pozisyonu ile başlamak istemekte sebat göstermeleri biraz zor görünmektedir.

Çalışma bir pilot çalışma kapsamında değerlendirilebilir. Çünkü iki üniversitenin iki fakültesinde yapıldı. Bundan sonra çalışma yapacaklara farklı bölge ve farklı bölümleri de dahil ederek örnekleme yöntemlerine göre oluşturulacak yeni örneklem ile çalışılması önerilmektedir.

Kaynakça

- AKTAŞ, D , OFLİ, G , BALABAN, G . (2013). Sosyo-Kültürel Yapının Üniversite Öğrencilerinin Bölüm Seçimi Üzerindeki Etkisi, Anadolu Üniversitesi Örneği. ISGUC The Journal of Industrial Relations and Human Resources, 15 (4), 59-71. Retrieved from <http://dergipark.org.tr/iscuc/issue/25463/268650>
- AYTEKİN, A., (2005), Meslek Seçimini Etkileyen Sosyoekonomik ve Kültürel Faktörler Isparta Örneği. Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış yüksek lisans tezi, Isparta.
- ÇAKIR, H.K., (2006), Konut Alanları Yer Seçiminde Sosyal Yapının Rolünün Saptanmasına İlişkin Sistematiik Bir Yaklaşım: Edirne Kaleiçi, Kaledişi ve Yeni Yerleşme Alanları Örneği, Trakya Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Basılmamış Doktora Tezi.
- EROĞLU, C., (1996), Türk Sosyo-Kültürel Yapısı İçerisinde Manas Destanı, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi.
- KARASAR, N., HAKAN, A., CAN, G., (1999), “Anadolu Üniversitesi öğrencilerinin sosyokültürel ve sosyo-ekonomik özellikleri ile beklenti ve sorunları”, T.C. Anadolu Üniversitesi yayınları; no. 1097. Açıköğretim Fakültesi yayınları; no. 602, XXI, 409 s.
- KILINÇ, A. (2007), Üniversite seçiminde öğrenci yönelimlerini etkileyen faktörler. Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Danışman: Yrd. Doç. Dr. Mustafa Meral
- PEHLİVAN BAYKARA, K. (2008), “Sınıf öğretmenlerinin sosyo kültürel özellikleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları üzerine bir çalışma” Mersin Üniv. Eğitim Fak. Dergisi 4 (2) 151-168
- SERTELİN, Ç., (2003), Ebeveyn Tutumlarının Sosyo Kültürel Yapı ve Aile Fonksiyonları İle İlişkisi. İstanbul Üniversitesi, Sosyal bilimler Enstitüsü, Basılmamış yüksek lisans tezi, İstanbul.
- SEZAL, İ., 1992, “Şehirleşme”, Ağaç Yayıncılık, İstanbul, s: 19
- TURAL, S.,1994, “Kültürel Kimlik Üzerine Düşünceler”, Ankara, s: 14
- TURAN, Ş., 1990, “Türk Kültür Tarihi”, Bilgi Yayınevi, Ankara, s: 13

